

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL BİLGİLER DERSİNE VE SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENİNE KARŞI TUTUMLARI İLE AKADEMİK BAŞARILARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ*

*Ayşegül YILMAZER***

*Selçuk Beşir DEMİR****

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; ortaokul öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları üzerinde etkili olan değişkenleri belirlemenin yanı sıra öğrencilerin öğretmenlerine karşı olan tutumlarının, sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları ve akademik başarıları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu; Sivas il merkezinde bulunan ortaokul kurumlarının altıncı ve yedinci sınıflarında öğrenim gören 479 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrencilerin 250'si altıncı sınıfta, 237'si yedinci sınıfta öğrenim görmektedir. Öğrencilerin; sosyal bilgiler dersine karşı tutumlarının, sınıfa, yaşa, cinsiyete, kitap okuma sıklıklarına, annelerinin ve babalarının eğitim seviyelerine, aylık gelirlerine, özel ders alıp almamalarına, bilgisayarlarının, çalışma odalarının olup olmamasına ve öğrencinin bir yıl önceki karne notuna göre başarısının farklılaşıp farklılaşmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada, Demir ve Akengin (2010) tarafından geliştirilen sosyal bilgiler tutum ölçeği ve on beş sorudan oluşan kişisel bilgi formu uygulanarak veriler toplanmıştır. Veri toplama araçlarının uygulanmasından sonra, elde edilen veriler, PASW 18 paket programı kullanılarak bilgisayar ortamında istatistiksel işleme tabi tutulmuş; bu bağlamda veriler üzerinde betimsel istatistikler, t-testi ve tek yönlü varyans analizleri yapılmıştır. Ayrıca öğrencilerin derse yönelik ve öğretmene yönelik tutumları ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Pearson Momentler çarpımı korelasyon istatistikleri kullanılmıştır. Yapılan analizlerle öğrencilerin sosyal bilgiler dersine ve sosyal bilgiler öğretmenine yönelik tutumları farklı değişkenler açısından değerlendirilmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin derse ve sosyal bilgiler öğretmenlerine karşı tutumları ile akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tutum, Akademik başarı, Sosyal bilgiler dersine yönelik tutum, Öğretmene yönelik tutum.

*Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Arş. Gör. Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü Sosyal Bilgiler Eğitimi ABD, El-mek: aysegulylmzr@gmail.com

*** Yrd. Doç. Dr. Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi, El-mek: sbesdem@hotmail.com

AN INVESTIGATION INTO THE RELATIONSHIP BETWEEN LEARNERS' ACADEMIC ACHIEVEMENT AND THEIR ATTITUDES TOWARDS SOCIAL STUDIES LESSON AND THE TEACHER

ABSTRACT

The purpose of this study is to examine the relationship between learners' academic achievement and their attitudes towards social studies lesson and the teacher and to identify variables that are influential in secondary school students' attitudes towards social studies lesson. The study sample was composed of 479 students studying in the sixth ($N=250$) and seventh grades ($N=237$) at secondary school in the provincial area of Sivas. The researchers sought to identify whether the students' attitudes towards social studies lesson vary with respect to grade levels, age, gender, frequency of reading, parents' educational background, monthly income, whether they are privately tutored, whether they have a private room and a computer, and the students' previous grades for this lesson.. In this study, the data were collected using the Social Studies Attitude Scale, developed by Demir & Akengin (2010), and the personal information form that consisted of fifteen items. After the data collection tools were administered, the data obtained were analyzed using PASW 18 using descriptive statistics, t-test and one-way ANOVA. In addition, Pearson conduct moment correlation was used to determine the relationship between the students' academic achievement and their attitudes towards the lesson, the teacher. The students' attitudes towards the social studies lesson and the teacher were analyzed with respect to different variables. As a result, it was found that there was a significant correlation between the students' academic achievement and their attitudes towards the lesson and the social studies teacher.

Key Words: Learner attitudes, academic achievement, attitudes towards social studies lesson, attitudes toward teacher

Giriş

Sosyal bilgiler ile ilgili 20. yüzyıl boyunca birbirinden farklı pek çok tanım yapılmıştır. Sosyal Bilgiler Ulusal Konseyi (NCSS) 1992 yılında sosyal bilgilerin tanımıyla ilgili tartışmalara yeni bir boyut kazandırmak amacıyla alana kapsamlı bir tanım getirmiştir (Savage ve Armstrong 1996:9). Bu tanıma göre;

“Sosyal bilgiler, sosyal ve beşeri bilimleri vatandaşlık yeterliliklerini geliştirmek amacıyla kaynaştıran bir çalışma alanıdır. Okul programı içerisinde Sosyal bilgiler, antropoloji, arkeoloji, ekonomi, coğrafya, tarih, hukuk, felsefe, siyaset bilimi, psikoloji, din ve sosyolojinin yanı sıra beşeri bilimler matematik ve doğa bilimlerinden kendine mal ettiği içerik üzerinde sistematik ve eşgüdümlü bir çalışma sağlar. Sosyal bilgilerin öncelikli amacı karşılıklı olarak birbirine bağlı bir dünyada, kültürel farklılıkları olan demokratik bir toplumda genç insanlara bilgiye dayalı ve mantıklı karar alabilme yeteneklerini geliştirmede yardımcı olmaktır.”

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/2 Winter 2014

Sosyal bilgilerin tanımından ve amacından da anlaşıldığı üzere sosyal bilgiler dersi, çocukların toplum ve toplum sorunları hakkında bilgi sahibi olmalarını ve bir vatandaş olarak sorumluluklarını öğrenmede, insan ilişkilerini anlamada, ulusal özellikleri kavramada en gerekli olan derslerden birisidir. Bu bağlamda öğrencilerin sosyal bilgiler dersini öğrenmelerini etkileyen unsurların iyi bilinmesi gerekir (Şahin,1994:43). Bu etkenlerden birisi de öğrencilerin derse ve öğretmene karşı geliştirdiği tutumdur.

Tutum kavramı, bir bireyin herhangi bir uyarıcı karşısında olumlu ya da olumsuz tepki gösterme eğilimi olarak tanımlanmaktadır. Diğer bir deyişle tutum; fikir, durum, soyut bir düşünce ya da bir konuya yönelik, öğrenilmiş ve tutarlı tepki gösterme eğilimidir (Demir, 2010:42). Bloom'a göre öğrencilerin, herhangi bir derste başarılarını ve o derse karşı tutumunu etkileyen temel öğeler öğretim hizmetinin niteliği ile kendilerinin bilişsel ve duyuşsal giriş özellikleridir. Duyuşsal giriş özellikleri, öğrencilerin o derse karşı ilgi ve tutumları ile kendilerine güven veya güvensizlik duyma durumlarıdır (Erden, 1997:54).

İlgili alanyazında; Demir (2010) tarafından yapılan araştırmada, öğrencilerin sosyal bilgiler ders notu ile sosyal bilgiler dersine ilişkin tutumları arasında düşük düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur. Ergin (2006) tarafından yapılan araştırmanın sonunda elde edilen bulgular ise sosyal bilgiler dersine yönelik öğrenci tutumlarının cinsiyet, sınıf, annenin ve babanın eğitim seviyesi, mesleği ve öğretmenlerinin cinsiyetine göre farklılık gösterdiğini ortaya koymuştur. Özkal ve Çetingöz ise (2006), Ergin'in (2006) çalışmasında bulunan benzer değişkenlerle, ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarını cinsiyet, sınıf düzeyi ve başarı durumları açısından incelemişlerdir. Araştırma sonucunda, erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre; başarı düzeyi yüksek olan öğrencilerin başarı düzeyi düşük olan öğrencilere göre; altıncı sınıfa devam eden öğrencilerin yedi ve sekizinci sınıflara devam eden öğrencilere göre sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu belirlenmiştir.

Tay ve Akyürek Tay (2006), öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarını cinsiyet ve başarı puanları açısından incelemişlerdir. Ayrıca Tay ve Tay; Ergin (2006), Özkal ve Çetingöz 'den (2006) farklı olarak öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarını yaşadıkları yer açısından da incelemişlerdir. Araştırma sonucunda, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre; başarı düzeyi yüksek olan öğrencilerin, başarı düzeyi düşük olan öğrencilere göre; il merkezinde yaşayan öğrencilerin köyde yaşayan öğrencilere göre sosyal bilgiler dersine yönelik daha olumlu tutuma sahip oldukları belirlenmiştir.

Yapılan araştırmalar; Altıntaş (2006), Ergin (2006), Çetingöz ve Özkal (2006), Oğur (2009), Öztürk ve Baysal (1999), Yılmaz ve Şeker (2011), okul öğrenmelerinde bir derse karşı ilginin, bu derste öğrenmeleri beklendiği gibi olumlu yönde arttırdığını göstermektedir. Bununla beraber, bir derse karşı olumlu tutum, ilgiye göre daha belirleyici, yani; güçlü ve kararlı bir duyuşsal bağ ifade etmektedir. Buna paralel olarak, bir derse karşı olumlu tutum, bu derste öğrenme düzeyini, ilgi duymaya göre daha fazla etkilemektedir (Özçelik,1992:3).

Demir (2010) ,Tay ve Akyürek Tay (2006) yaptığı araştırmalarda, öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarını ve bu tutumların akademik başarı üzerindeki etkisini belirlemeye çalışmalarına rağmen, tutumun oluşmasına neden olan değişkenlerden biri olan öğretmen etkenine, yani; sosyal bilgiler öğretmenlerine karşı tutumları ile akademik başarıları arasındaki ilişkiye çalışmalarında yer vermemişlerdir.

Öğrenci herhangi bir derse karşı olumsuz tutum geliştirdiği zaman, derse girmek istemez, ödevini yapmak istemez, derse katılmamak için bahane arayabilir. Ödevini yapmak zorunda olduğunda, kendi kendisi ile çatışmaya girebilir (Ülgen,1997). Bu sebeplerden ötürü öğrencilerin sahip oldukları olumsuz tutumlar belirlenmeli ve bu olumsuz tutumların önüne geçilmeye

çalışılmalıdır. Bu olumsuz tutumlara neden olan faktörlerden birisi de öğretmene karşı beslenen olumsuz duygular ya da tutumlar olabilir.

Bu bağlamda, bu çalışmanın amacı; ortaokul öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları üzerinde etkili olan değişkenleri belirlemenin yanı sıra öğrencilerin öğretmenlerine karşı olan tutumlarının, sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarını ve akademik başarılarını ne derecede etkilediğini ortaya koymaktır.

Yöntem

Araştırmanın Deseni

Bu araştırma nicel araştırma yöntemlerinden, betimsel tarama deseni ile hazırlanmıştır. Tarama deseni; bir evren içinde seçilen bir örneklem üzerinde yapılan çalışmalar yoluyla evren genelindeki eğilim, tutum veya görüşlerin nicel veya nümerik olarak betimlenmesini sağlar (Creswell, 2013:155).

Bu araştırmada, öğrencilerin sosyal bilgiler dersine ve sosyal bilgiler öğretmenine karşı tutumlarının, akademik başarıları üzerindeki etkisinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Diğer bir deyişle sonucu etkileyen faktörlerin belirlenmesi ve sonucun en iyi şekilde yordanması gerekmektedir. Problem bir sonucu etkileyen faktörlerin belirlenmesini, bir müdahalenin faydasını, sonucun en iyi yordayıcılarını anlamayı gerektiriyorsa o zaman nicel yaklaşım en iyisidir (Creswell, 2013:20). Bu sebeple bu araştırmada, araştırmanın amacına uygun olarak, nicel araştırma yöntemlerinden biri olan betimsel tarama deseni kullanılmıştır. Böylece betimsel tarama deseni ile öğrencilerin tutumlarını etkileyen etkenler belirlenip sonucun en iyi yordayıcıları anlaşılabilir.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Sivas Merkez ilçedeki resmi ilköğretim okullarının 6.ve 7. sınıflarında öğrenim görmekte olan öğrenciler olmaktadır.

Araştırmanın örneklemi ise 2013–2014 öğretim yılında, Sivas ilindeki; Sivas 80. Yıl, Yahya Kemal, Şarkışla Mehmet Emin Tuna ve Gazibey Şehit Davut Toy Ortaokullarının 6. ve 7. sınıflarında öğrenim görmekte olan 479 kişi oluşturmaktadır. 479 kişilik öğrenci grubunun 242'si kız, 237'si erkektir. Yine bu öğrencilerin 250'si altıncı sınıf öğrencisi iken; 229'u yedinci sınıf öğrencisidir.

Tablo 1. Örneklemeye İlişkin Açıklayıcı Bilgiler

Okullar	N	Cinsiyet		Sınıf		Toplam örneklem içindeki yüzde
		Kız	Erkek	6.sınıf	7.sınıf	
Sivas 80. Yıl Ortaokulu	188	85	103	104	84	% 39,25
Sivas Yahya Kemal Ortaokulu	209	112	97	99	110	% 43,64
Sivas/Şarkışla Mehmet Emin Tuna Ortaokulu	53	30	23	33	20	% 11,06
Sivas Gazibey Şehit Davut Toy Ortaokulu	29	15	14	14	15	% 6,05
Toplam	479	242	237	250	229	% 100

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/2 Winter 2014

Bu araştırmada nicel araştırma yöntemlerinde kullanılan rastgele örnekleme kullanılmıştır. Rastgele örnekleme teknikleri olasılık teorisine dayalı ve genellikle "iyi" örneklemeler üretir. İyi bir örneklem geldiği evrenin en iyi temsilcisidir. Yani, temsili örneklem; toplam büyüklüğü hariç, tüm özellikleriyle geldiği evrene benzer. Temsili örneklem, daha küçük olması dışında evren gibidir. Rastgele seçilen bir örneklem, nadiren evrenin mükemmel bir temsilcisi olmasına rağmen, rastgele örneklemeler hemen her zaman rastgele olmayan örneklemelere göre daha fazla temsil edici özellik taşır (Johnson & Christensen, 2014:217).

Veri Toplama Araçları

Araştırmada, ortaokul öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine ve sosyal bilgiler öğretmenine ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla Akengin ve Demir (2010) tarafından geliştirilen Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek 26 maddeden oluşmaktadır. Maddelerin 15 tanesi olumsuz tutum cümlelerini ifade ederken 11 tanesi olumlu tutum cümlelerini ifade etmektedir. Tutum ölçeği likert tipi beş derecelidir. Sorular "Tamamen Katılıyorum." (5), "Katılıyorum." (4), "Kararsızım." (3), "Katılmıyorum." (2), "Tamamen Katılmıyorum." (1) seçeneklerini içermekte olup seçenekler olumludan olumsuzla doğru puanlanmıştır.

Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği'nin bütününe ilişkin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı 0.932'dir. Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği'nin alt boyutlarına ait Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayıları, 1. Boyut için; 0.901, 2 Boyut için; 0.839, 3 Boyut için; 0.762 ve 4.Boyut için ise 0.720'dir. Bu sonuçlara göre Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeğinin güvenilir bir ölçüm aracı olduğu söylenebilir (Demir ve Akengin, 2010:34).

Bu çalışmada doğrulayıcı faktör analizi kapsamında; RMSEA 0.028; SRMR.082; GFI 0.80; AGFI 0.76; NFI 0.93; CFI 0.99 ve RFI 0.92 olarak tespit edilmiştir. Analiz sonuçları, mükemmel uyum değerlerine sahip olmasa bile, değerlerin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğunu söylemek mümkündür (Demir ve Akengin, 2010:36–37).

Demir ve Akengin (2010) yaptıkları çalışmanın sonucunda; Sosyal Bilgiler Dersi Tutum Ölçeği'nin, ilköğretim altıncı ve yedinci sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla kullanılabileceğini belirtmişlerdir. Bu sonucu dikkate aldığımızda üzerinde çalışmış olduğumuz makalenin hedef kitlesi olan altıncı ve yedinci sınıf öğrencilerini içine aldığı rahatça görülmektedir.

Araştırmada "Sosyal Bilgiler Tutum Ölçeği" dışında diğer bir veri toplama aracı ise kişisel bilgi formudur. Kişisel bilgi formundan; öğrencilerin sınıfı, yaşı, cinsiyeti, anne ve babalarının eğitim seviyeleri öğrenilmeye çalışılmıştır. Ayrıca; aylık gelirleri, hangi sıklıkla kitap okudukları, evlerinde bir bilgisayarın olup olmadığı, eğer varsa günde kaç saat internette vakit geçirdikleri, derslerine giren sosyal bilgiler öğretmenlerinin cinsiyeti, en sevdikleri ve sevmedikleri ders, son olarakta özel bir dersane ya da öğretmenden sosyal bilgiler dersi ile ilgili ders alıp almadıkları öğrenilmeye çalışılmıştır.

Verilerin Analizi

Veri toplama araçlarının uygulanmasından sonra elde edilen veriler, SPSS 18 paket programı kullanılarak bilgisayar ortamında istatistiksel işleme tabi tutulmuş, bu bağlamda; verilerin frekans ve yüzde değerleri hesaplanmış, değişkenlerin durumuna göre t testi ve tek yönlü varyans analizleri yapılmıştır. Ayrıca öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik var olan tutumlarıyla akademik başarıları arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla pearson momentler çarpımı korelasyon istatistikleri kullanılmıştır. Bu işlemlerin sonunda elde edilen veriler, oluşturulan tablolarla birlikte yorumlanmıştır.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/2 Winter 2014

Bulgular ve Yorum

Araştırmanın amacı kapsamında elde edilen bulgular tablolar halinde sunularak aşağıda yorumlanmıştır.

Tablo 2. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine İlişkin Tutumları İle Sınıf Düzeyi Arasındaki İlişkinin t- Testi Sonuçları

Sınıf Düzeyi	N	$\bar{X}$	Ss	t	p
6.sınıf	250	3,9462	,68009	1,391	,165
7.sınıf	229	3,8591	,68873		

Sınıf düzeyi ile öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek amacı ile yapılan t testi sonucunda; 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarında anlamlı bir değişme olmadığı, diğer bir deyişle; tutum ile sınıf düzeyi arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. ($P:0,165 > 0,05$)

Tablo 3. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine İlişkin Tutumlarının Cinsiyet Değişkenine Göre t- Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	Ss	t	p
Kız	242	3,9178	,66170	,429	,668
Erkek	237	3,8909	,70896		

Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin sosyal bilgiler dersine ilişkin tutumları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılık gözlenmemektedir. Yani kız öğrenciler ile erkek öğrencilerin derse ilişkin tutumları arasında manidar bir farklılık yoktur. Ancak kız öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarının az da olsa erkek öğrencilere oranla daha yüksek olduğu görülmektedir. ($p:0,668 > 0,05$)

Tablo 4. Evlerinde Kendilerine Ait Çalışma Odalarının Olup Olmadığına Göre, Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutumlarını Gösteren t- Testi Sonuçları

Çalışma odası	N	$\bar{X}$	Ss	t	p
Evet	286	3,9139	,67369	,365	,715
Hayır	193	3,8906	,70273		

Evlerinde kendilerine ait çalışma odasının olup olmasına göre öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarını gösteren t testi sonucunda, çalışma odası olan ve olmayan öğrenciler arasında sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları bakımından anlamlı bir değişme olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak tablodaki tutum ortalamalarına bakıldığında “Kendinize ait çalışma odanız var mı?” sorusuna “Evet.” diyen öğrencilerin tutum ortalamaları “Hayır.” diyen öğrencilere oranla daha yüksek çıkmıştır. ($p:0,715 > 0,05$)

Tablo 5. Derslerine Giren Sosyal Bilgiler Öğretmenin Cinsiyetine Göre, Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutumlarını Gösteren t- Testi Sonuçları

Öğretmenin Cinsiyeti	N	$\bar{X}$	Ss	t	p
Bayan	217	3,9757	,67658	2,077	,038
Erkek	262	3,8456	,68744		

Tablo 5'te görüldüğü gibi örneklem grubunda öğretmeni bayan olan öğrencilerin sosyal bilgiler tutum puanı ortalaması; öğretmeni erkek olan öğrencilerin sosyal bilgiler tutum puanı ortalamasından daha yüksektir. Dolayısıyla öğretmenin cinsiyeti açısından öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarında $p < 0,05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Başka bir deyişle bayan öğretmenler tarafından okutulan öğrencilerin, erkek öğretmenler tarafından okutulan öğrencilere oranla sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları daha yüksektir. ($p:0,038 < 0,05$)

Tablo 6. Özel Dershaneden veya Öğretmenden Sosyal Bilgiler Dersi Alıp Almadıklarına Göre, Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutumlarını Gösteren t- Testi Sonuçları

Özel ders	N	$\bar{X}$	Ss	t	p
Evet	63	3,8272	,84049	-,972	,331
Hayır	415	3,9173	,65899		

Sosyal Bilgiler dersinden özel ders veya derslane desteği alıp almadıkları değişkenine göre öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi gösteren t-testi sonucunda anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. ($p:0,331 > 0,05$)

Tablo 7. Yaş İle Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkiyi Gösteren Varyans Analizi Sonuçları

Yaş	N	$\bar{X}$	Ss	F	p
10	2	4,5769	,54393	2,134	,095
11	96	3,9631	,75666		
12	267	3,9288	,65083		
13	114	3,7864	,69057		

Öğrencilerin yaşları ile sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi gösteren t testi sonucunda, anlamlı bir değişme olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Ancak yaşlarına göre öğrencilerin sahip oldukları tutum ortalamalarına bakıldığında, öğrencilerin yaşları arttıkça sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarının az miktarda da olsa azaldığı dikkati çekmektedir. ($P:0,095 > 0,05$)

Tablo 8. Kitap Okuma Sıklıkları İle Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkiyi Gösteren Varyans Analizi Sonuçları

Kitap okuma sıklıkları	N	$\bar{X}$	Ss	F	p
Günde bir	208	4,0059	,68552	7,316	,001
Haftada bir	221	3,8968	,62012		
Ayda bir	34	3,4695	,85678		
Hiç	16	3,6178	,74042		

Kitap okuma sıklıkları ile öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi gösteren varyans analizi sonuçlarına bakıldığında, öğrencilerin kitap okuma sıklıkları ile sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin kitap okuma sıklıkları arttıkça sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarında da artış olduğu tabloda görülmektedir. ($p:0.000<0,05$)

Tablo 9. Öğrencilerin sosyal bilgiler dersine ilişkin tutumları ile annenin eğitim durumu arasındaki ilişkinin varyans analizi sonuçları

Anne eğitim seviyesi	N	$\bar{X}$	Ss	F	p
Okumaz Yazmaz	41	3,8114	,65434	,294	,916
İlkokul	199	3,8923	,68835		
Ortaokul	143	3,9177	,68664		
Lise	73	3,9257	,71959		
Üniversite	16	4,0192	,66810		
Yüksek Lisans	2	4,0577	,51673		

Tablo 9’da görüldüğü gibi varyans analizi sonucu elde edilen p değeri 0,916 bulunmuştur. Elde edilen p değeri 0,05 düzeyinde anlamsızdır. Yani annenin eğitim düzeyi ile öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı söylenebilir. Ancak tabloda ki tutum ortalama sonuçlarına bakıldığında annelerin eğitim seviyesi arttıkça öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarında da bir artış olduğu görülmektedir. Annesi okumaz yazmaz olan öğrencilerin tutum ortalamaları 3,8114 iken annesi üniversite mezunu öğrencilerin tutum ortalamaları 4,0192’dir. ($p:0,916>0,05$)

Tablo 10. Babalarının Eğitim Seviyesi İle Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkiyi Gösteren Varyans Analizi Sonuçları

Baba eğitim seviyesi	N	$\bar{X}$	Ss	F	p
Okumaz Yazmaz	10	3,8500	,86431	1,783	,115
İlkokul	126	3,8977	,64740		
Ortaokul	130	3,9148	,68962		
Lise	142	3,8155	,69474		
Üniversite	50	4,0846	,69196		
Yüksek Lisans	13	4,2249	,52779		

Öğrencilerin babalarının eğitim seviyesi ile sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi gösteren varyans analizi sonuçlarına bakıldığında ise babalarının eğitim seviyesi

ile öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Ancak babalarının eğitim seviyesi arttıkça öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarında da bir artış olduğunu ortalama sonuçları göstermektedir.

Tablo 11. Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine İlişkin Tutumları İle Ailenin Gelir Düzeyi Arasındaki İlişkinin Varyans Analizi Sonuçları

Aylık gelir	N	$\bar{X}$	Ss	F	p
700 altı	76	3,8846	,63866	1,958	,120
700-1000	159	3,8616	,70277		
1000-1500	124	3,8542	,68297		
1500 ve üstü	100	4,0512	,70953		

Öğrencilerin aylık gelirleri ile sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi gösteren varyans analizi sonucunda, aylık gelir ile tutum arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Ancak tablodaki tutum ortalama sonuçlarına bakıldığında gelir seviyesi arttıkça öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarında az da olsa bir azalma olduğu görülmektedir. ($p:0,120>0,05$)

Tablo 12. Günde İnternete Girdikleri Süre İle Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkiyi Gösteren Varyans Analizi Sonuçları

İnternete girdikleri süre	N	$\bar{X}$	Ss	F	p
1 saat	201	3,9855	,67928	2,015	,091
2 saat	80	3,7635	,61478		
3 saat	23	3,7191	,84404		
4 saat	20	3,9404	,67724		
Hiç	153	3,8896	,69549		

Tablo 12'deki veriler incelendiğinde öğrencilerin günde internette geçirdikleri vakit ile sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Ancak tabloda dikkat çeken diğer bir nokta günde bir saat internette vakit geçirdiklerini söyleyen öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutum ortalamalarının diğer öğrencilerden daha yüksek olduğudur. ($p:0,91>0,05$)

Tablo 13. En Sevdikleri Ders İle Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkiyi Gösteren Varyans Analizi Sonuçları

En sevdiği ders	N	$\bar{X}$	Ss	F	P
Sosyal Bilgiler	73	4,2766	,55283	4,362	,001
Fen ve Teknoloji	70	3,9681	,55226		
Matematik	141	3,8497	,73979		
Beden Eğitimi	62	3,6743	,63416		
İngilizce	42	3,6969	,70661		
Türkçe	55	3,8287	,72466		
Müzik	6	3,5897	,44167		
Resim	3	3,8846	,51745		
Teknoloji Tasarım	1	3,5000	.		
Din kültürü	15	4,0231	,63910		

Öğrencilerin en sevdikleri ders ile sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi gösteren varyans analizi sonuçlarına bakıldığında, öğrencilerin en sevdikleri ders ile sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Diğer bir deyişle en sevdikleri derse sosyal bilgiler cevabını veren öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları, vermeyen öğrencilere bakarak bir hayli yüksektir. ($p:0,000<0,05$)

Tablo 14. Öğrencilerin En Sevmedikleri Ders İle Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkiyi Gösteren Varyans Analizi Sonuçları

En sevmediği ders	N	$\bar{X}$	Ss	F	p
Sosyal Bilgiler	30	3,0949	,66829	6,464	0,001
Fen ve teknoloji	23	3,7241	,61052		
Matematik	67	3,6590	,68896		
Halk kültürü	1	4,2308	.		
Beden Eğitimi	15	4,1487	,58725		
İngilizce	59	3,9113	,61887		
Görsel Sanatlar	12	3,8622	,74894		
Türkçe	29	3,9642	,60647		
Müzik	127	4,0618	,62592		
Bilgisayar	4	4,5481	,50381		
Teknoloji Tasarım	8	4,0096	,79324		
Din Kültürü	6	3,378	,66056		

Öğrencilerin en sevmedikleri ders ile sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi gösteren varyans analizi incelendiğinde, öğrencilerin en sevmedikleri ders ile sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. En sevmedikleri derse sosyal bilgiler cevabını veren öğrencilerin sosyal bilgiler dersine karşı tutumları, vermeyen öğrencilere oranla bir hayli düşüktür. ($p:0,000<0,05$)

Tablo 15. Sosyal Bilgiler Notları İle Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Dersine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkiyi Gösteren Varyans Analizi Sonuçları

Sosyal bilgiler notu	N	$\bar{X}$	Ss	F	p
2	29	3,5570	,73211	10,714	,001
3	94	3,7488	,61354		
4	193	3,8577	,65917		
5	156	4,1292	,67918		

Tablo 15'te görüldüğü gibi varyans analizi sonucu elde edilen p değeri 0,05 düzeyinde anlamlıdır. Yani ilköğretim öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları, öğrencilerin birinci dönem sonundaki karne notlarına göre farklılık göstermektedir. Başka bir deyişle öğrencilerin sosyal bilgiler dersindeki başarıları arttıkça sosyal bilgiler dersine yönelik tutum oranları da ciddi oranda artış göstermiştir. ($p:0,000<0,05$)

Tablo 16. Öğretmene Yönelik Tutum İle Derse Yönelik Tutum Arasındaki İlişki Gösteren Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon İstatistik Sonuçları

Değişkenler		Sosyal bilgiler öğretmenine yönelik tutum	Sosyal bilgiler dersine yönelik tutum
Sosyal bilgiler öğretmenine yönelik tutum	r	1	,760**
	p		,000
	N	479	479
Sosyal bilgiler dersine yönelik tutum	r	,760**	1
	p	,000	
	N	479	479

Tablo 16 incelendiğinde sosyal bilgiler öğretmenine yönelik tutum ile derse yönelik tutum arasında yüksek düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Buna göre sosyal bilgiler öğretmenine yönelik tutum arttıkça sosyal bilgiler dersine yönelik tutumda da görece olarak ciddi oranda bir artışın olduğu söylenebilir.

Tablo 17. Öğretmene Yönelik Tutum İle Akademik Başarı Arasındaki İlişkiyi Gösteren Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon İstatistik Sonuçları

Değişkenler		Sosyal bilgiler not ortalamaları	Sosyal bilgiler öğretmenine yönelik tutum
Sosyal bilgiler not ortalamaları	r	1	,116*
	p		,011
	N	479	472
Sosyal bilgiler öğretmenine yönelik tutum	r	,116*	1
	p	,011	
	N	472	479

Öğrencilerin öğretmenlerine yönelik tutumları ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi gösteren pearson momentler çarpımı korelasyon istatistik sonuçlarına bakıldığında, öğrencilerin öğretmenlerine yönelik tutumları ile akademik başarıları aralarında düşük düzeyde pozitif anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Diğer bir deyişle sosyal bilgiler öğretmenine yönelik olumlu bir tutum içerisinde olan öğrencilerin sosyal bilgiler dersinde ki akademik başarıları da yüksektir.

Tablo 18. Derse Yönelik Tutum İle Akademik Başarı Arasındaki İlişkiyi Gösteren Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon İstatistik Sonuçları

Değişkenler		Sosyal bilgiler dersine yönelik tutum	Sosyal bilgiler notları
Sosyal bilgiler dersine yönelik tutum	r	1	,247**
	p		,000
	N	472	479
Sosyal bilgiler notları	r	,247**	1
	p	,000	
	N	479	472

Tablo 18 öğrencilerin derse yönelik tutumları ile akademik başarıları arasındaki ilişkiyi göstermektedir. Tablo incelendiğinde öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları arttıkça sosyal bilgiler dersindeki akademik başarılarında da yüksek düzeyde bir artış olduğu gözlenmektedir. Yani öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları ile akademik başarıları arasında yüksek düzeyde anlamlı ve pozitif bir ilişki bulunmaktadır.

Sonuç ve Tartışma

Ortaokul 6. ve 7. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine ve sosyal bilgiler öğretmenine yönelik tutumlarını ve bu tutumların akademik başarıları üzerindeki etkisini ölçmeyi amaçlayan bu araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Sosyal bilgiler dersine yönelik tutum ile öğretmenin cinsiyeti arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bu ilişki bayan öğretmenlerin lehinedir. Bulunan sonuç; Ergin'in (2006) çalışması ile ortak sonuç verirken, Demir'in (2010) çalışmasında ise öğrencilerin sosyal bilgiler dersine ilişkin tutumlarına, öğretmenin cinsiyetinin etki etmediği başka bir deyişle öğretmenin cinsiyeti ile derse yönelik tutum arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Sosyal bilgiler dersine yönelik tutum ile öğrencinin cinsiyeti arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Ancak kız öğrenciler erkek öğrencilere oranla görece olarak sosyal bilgiler dersine karşı daha olumlu tutuma sahiptirler. Demir (2010), Ergin (2006), Oğur (2009), Öztürk (1999) ve Sidekli (2010) öğrenci tutumlarını cinsiyet bakımından ele aldıklarında, öğrencilerin genel olarak tutumlarında anlamlı farklılıklar görülmediği sonucu ile araştırmamızı desteklerken; Altıntaş (2005) ile Tay ve Akyürek Tay (2006) ise araştırmalarında sosyal bilgiler dersine yönelik tutum ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki olduğu ve bu ilişkinin kız öğrenciler lehine olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sosyal bilgiler dersine yönelik tutum ile yaş arasında anlamlı bir ilişki yoktur. Ancak öğrencilerin yaşları arttıkça sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarının görece olarak azaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Altıntaş (2005) araştırmasında yaş açısından bütün öğrencilerin negatif bir tutuma sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Sınıf düzeyi ile öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Ancak sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin görece olarak tutumlarında bir azalma olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Demir (2010) 6. sınıf öğrencilerinin 7.sınıf öğrencilerine oranla sosyal bilgiler dersine karşı daha olumlu bir tutuma sahip oldukları sonucuna ulaşırken, Ergin (2006) ve Öztürk (1999), 4. sınıf öğrencilerinin 5. sınıf öğrencilerine oranla sosyal bilgiler dersine yönelik tutum puanlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Oğur (2009)'un araştırması ise bu araştırmaları desteklemeyerek sosyal bilgiler dersine yönelik 7. sınıf öğrencilerinin 6. sınıf öğrencilerine oranla tutumlarının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumu ile anne ve babalarının eğitim durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Ancak öğrencilerin anne ve baba eğitim seviyesi arttıkça tutumlarında da görece bir artış olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ergin'in (2006) çalışması da araştırma sonuçlarımızı destekler niteliktedir. Demir'in (2010) araştırmasında annenin eğitim seviyesi ile öğrencinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumu arasında anlamlı bir ilişki bulunurken, baba eğitim seviyesi ve tutum arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Oğur (2009) ise hem anne hem de baba eğitim seviyesinin tutuma anlamlı bir şekilde etki ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumu ile aile aylık geliri arasında manidar bir ilişki bulunmamıştır. Altıntaş (2005) ve Demir (2010) çalışmalarında gelir düzeyi düşük olan öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarının yüksek; gelir düzeyi yüksek olan öğrencilerin ise tutumlarının düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Oğur (2009) ise araştırmasında

Altıntaş (2005) ve Demir’den (2010) farklı sonuçlara ulaşarak aile gelir düzeyi arttıkça öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarının da arttığını belirtmiştir.

Öğrencilerin sosyal bilgiler dersinden aldıkları notlar, onların sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarını olumlu yönde etkilemektedir. Altıntaş (2005), Ergin (2006), Oğur (2009), Öztürk (1999) ile Tay ve Akyürek Tay (2006)’da araştırma sonuçlarını destekler nitelikte sonuçlara ulaşmışlardır. Alanyazında rastlanan çalışmaların tamamında öğrencilerin sosyal bilgiler dersindeki akademik başarıları arttıkça sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarının da arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin özel dershaneden veya öğretmenden sosyal bilgiler dersi alıp almadıklarına göre, sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarında anlamlı bir değişme olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Demir’in (2010) ve Oğur’un (2009) yaptığı araştırmalar da ise öğrencilerin sosyal bilgiler dersine ilişkin tutumlarında, özel ders alma durumlarına göre anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu sonuçlara göre özel dersane veya öğretmenden sosyal bilgiler ile ilgili ders alan öğrencilerin sosyal bilgiler dersine ilişkin tutumları almayanlara göre daha yüksektir.

Sosyal bilgiler öğretmenine yönelik tutum ile sosyal bilgiler dersine yönelik tutum arasında anlamlı bir ilişki mevcuttur. Ayrıca sosyal bilgiler öğretmenine karşı olumlu bir tutum içinde bulunan öğrencilerin sosyal bilgiler dersindeki akademik başarısının da daha yüksek olduğu araştırmanın bir başka sonucudur.

Sosyal bilgiler dersine yönelik tutum ile öğrencilerin en sevdikleri ders arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bu ilişki sosyal bilgiler dersini sevenlerin lehinedir. En sevdikleri derse sosyal bilgiler cevabını veren öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarının diğer öğrencilere oranla daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sosyal bilgiler dersine yönelik tutum ile öğrencilerin en sevmedikleri ders arasında anlamlı bir ilişki mevcuttur. Bu ilişki sosyal bilgiler dersini sevmeyenlerin lehinedir. Sosyal bilgiler dersine yönelik tutum ile öğrencilerin kitap okuma sıklıkları arasında yüksek düzeyde anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Öğrencilerin kitap okuma sıklıkları arttıkça sosyal bilgiler dersine yönelik tutumlarının da arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Sosyal bilgiler dersine yönelik tutum ile öğrencilerin günde internette geçirdikleri vakit arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Öğrencilerin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları ile evlerinde kendilerine ait çalışma odalarının olup olmaması arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

KAYNAKÇA

- ALTINTAŞ, S. (2005). İlköğretim 7. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutum düzeyleri. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(2), 1-12
- CRESWELL, J. W. (2013). *Araştırma deseni, nitel, nicel ve karma yöntem yaklaşımları*. (Çev ed: S. B. DEMİR) Ankara:Eğiten Kitap.
- ÇETİNGÖZ, D. ve ÖZKAL, N. (2006). Cinsiyet, sınıf düzeyi ve başarı durumlarına göre ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 31, 22–28.
- DEMİR, A. (2010). İlköğretim 2. kademe öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine ilişkin tutumları ile akademik başarıları arasındaki ilişki, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, *Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı*.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/2 Winter 2014

- DEMİR, S. B. ve AKENGİN, H. (2010). Sosyal bilgiler dersine yönelik bir tutum ölçeğinin geliştirilmesi: geçerlilik ve güvenilirlik çalışması, *E-International Journal of Educational Research*, 1(1), 26-40.
- ERDEN, M. (1997). *Sosyal bilgiler öğretimi*. Ankara: Alkım Yayınları.
- ERGİN, A. (2006). İlköğretim öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine ilişkin tutumları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Ana Bilim Dalı*.
- JOHNSON, B. & CHRISTENSEN, L. (2014). *Eğitim araştırmaları: Nicel, Nitel ve Karma yaklaşımlar*. (Çevr. S. B. DEMİR) Ankara: Eğiten Kitap.
- OĞUR, M. (2009, Eylül). *Altıncı ve yedinci sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumların incelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İlköğretim Ana Bilim Dalı*.
- ÖZÇELİK, D. A. (1992). *Eğitim programları ve öğretim (genel öğretim yöntemi)*. Ankara: Ösym Yayınları.
- ÖZTÜRK, C. (1999). İlköğretim 4-5. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersine yönelik tutumu. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (6), 11-20.
- SAVAGE, T. V., & ARMSTRONG, D. G. (1996). *Effective teaching in elementary social studies* (3rd ed.). Columbus, OH: Merrill.
- SİDEKLİ, S. (2010). İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin 2004 programı doğrultusunda sosyal bilgiler dersine yönelik tutumları. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi* (3), 1-23.
- ŞAHİN, T. (1994). İlkokul 4. sınıf sosyal bilgiler dersinde akademik benlik kavramı, ders içi öğrenme ve ders dışı çalışma yolları ile başarı ilişkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (10), 43-48.
- TAY, B. ve AKYÜREK Tay, B. (2006). Sosyal bilgiler dersine yönelik tutumun başarıya etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(1), 73-84.
- ÜLGEN, G. (1997). *Eğitim psikolojisi*. İstanbul: Alkım Yayınevi.
- YILMAZ, K. ve ŞEKER, M. (2011). İlköğretim öğrencilerinin sosyal bilgilere karşı tutumlarının incelenmesi. *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi* (10), 34-50.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/2 Winter 2014

